

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Quidnam ad prædestinationem propriam opera ex ipsa, & gratia Dei
profecta conferant demum?
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

CERTAMEN II.

Quidam ad prædestinationem propriam opera ex ipsa, & gratia Dei profecta conferant demum?

1. Sed enim, quamvis meritorie, nec causa, nec vilo modo gratiæ, & prædestinationis sue principium operibus ex gratia profectis prædestinatus possit apponere, lis adhuc inter scholæ nostræ Doctores, qui gratiæ efficaciam extrinsecus à consensu nostri futuritione solummodo admittunt est: an sensu, & ratione alia operibus illis, quibus gratiæ efficaciam, ac proinde gratia propria prædestinationis, & prædestinatorum completur causa prædestinationis sue, aut conditio, sine qua non dici possit? in ea quippe sententia, si prædestinatus gratiæ Dei, ut potestate antecedente potest, non cooperaretur, nec gratia efficax illa foret, nec eius electio prædestinatio. Video hanc inter nostros litem totam de nomine esse, nec semel à nobis eius decidenda: tom. 1. de Deo vno; & secundo hoc iacta esse principia, sed tamen quia Dominicanæ Thomisticæ Recentioris scholæ Doctores ex hac difficultate in nostris principiis, varietate nostrorum ad eam expediendam loquendi modis elatis vocibus condant, nos vique à nobis contra Apostoli, seu potius Augustini, & Patrum ex ea sententia ad rem prædestinationis iam dogmaticam, accommodationem, discerni. Questionem hanc de nomine rigidissime examinare, atque loquendi proprios, aptioresque modos aliis, qui æquiuoce arguendi, & contra nos inelamandi locum præfatis Thomisticis facere possent reiectis, statuere, ac definire laboris ad rem præsentem vtilis, nec levis operæ pretij fore iudicavi. Tamen non à Deo profusa, atque ab aliis disputatur, contentione versandam questionem existimem: quorum replicata argumenta, & instantias proinde omittam, eorum loquendi modos, & sententias summam solummodo recensens, ut post modum pro prioribus vocibus rem ipsam nostris omnibus Doctoribus communem tradamus.

2. Duo autem apud eos omnes firma, & statuta præmittenda sunt. Alterum in sensu composito, ut aiunt, prædestinationis, & collationis gratiæ efficaciam ex scientia conditionata futuri recti vili, & consensu nostri gratiæ cooperanti, potestate consequenti, non posse non bonum illum vili, & consensum gratiæ Dei non esse; & tamen potestate antecedente posse, quia futuritio conditionata, ex qua scientia conditionata, qua illius auxilij efficaciam electio prædestinatio dirigitur, & prædestinatio ipsa completur, obiectiva dependentiæ à bono vili gratiæ illius, & consensu nostro absoluto purificata conditio, & gratia absolute posita, pendet, ut primo fit, & præcellit, ut docuimus contra minus in nostræ scholæ principiis instructos recentiores controu. 6. de prouidentia & hac 7. de prædestin. eorum sophismatibus dissectis. Hinc autem euidens fit nostro bono vili gratiæ, & cooperatione pendere, quod gratia, quæ prædestinatione nobis conferitur, propriæque prædestinatio, seu prædestinationis est, talis sit, atque ex prædestinatione, seu speciali erga prædestinatos prouidentia, non autem ex communi erga reliquos etiam non prædestinatos, prouidentia proueniat: etenim efficaciam gratiæ eam ad prædestinationem nec solum ad communem de omnium (loquimur de adultis) salute pertinere facit: atqui hæc, ut vidimus à bono nostro vili gratiæ, consensu & cooperatione absoluta pendet ut diximus; ergo & quoad gratiam propriam prædestinationis & prædestinatorum pertinere ab eisdem itidem pendet, id recte probant nostri ex 2. Petri 1. *Sapientie, ut per bona opera certam vestram vocationem, id est efficaciam, & electionem faciat*: id est, faciat prædestinationem, seu prædestinationem, quæ nihil aliud, quam electio vocatio-

nis, & gratiæ cum euentus, seu consensus certitudinem, est; ita expresse Molina 1. p. q. 2. artic. 7. d. 1. m. 5. & 17. Vasquez d. 9. 1. cit. c. 7. Arrubal. cit. disp. 77. Valent. cit. art. 7. punct. 4. §. 8. verbi secundo sequitur. Hæc locum atque ex nostris reliqui, & scholæ nostræ Sessantij loca, à Bononia opulc. de prædestinatione parte 1. & 2. Bartholomæus Camerar. Dialog. Cathol. capite 4. §. 1. & ceteri, fuitque iam olim sententia Henrici quodlib. 4. quæst. 19.

3. Alterum apud eos omnes statum, firmumque præmittendum obseruauit aliis expresse, magisque ex professo Vasquez noster d. 92. c. 1. tamen si reliqui scholæ, & doctrinæ nostræ de auxiliorum efficacia sequaces, cum nostris, quam externi in eius explicatione, vel argumentorum aduersantium solutione, idem ipsum doceant: et autem præmittendum illud actus electionis liberæ Dei auxilij efficaciam, seu habituri effectum, si donetur, ita præsuppositi, & præcogniti, siue prædestinationis liberæ Dei eiusmodi scientia conditionata posterioris, nullum ex parte prædestinati, causam, aut conditionem vili dari vllatenus posse: id quod probat bene Vasquez et Hieron. ad id Hierem. 10. *Scio Domine, quod non est in manu hominis via eius, & August. 1. retract. c. 11. in preface hominis esse vias suas in melius committit, sed pesserat sibi data à Deo per gratiam*: iuxta id bonum. *Dedit eis potestatem filios Dei fieri*. Cuius vique potestatis donatio nostræ potestati nullatenus substat, sed est solius omnino potestatis, domini, & libertatis signum. Notatum autem velim præsentem diffinitionem æque habere locum in prima gratia efficaci, & quæ effectum prædestinationis continuat seriem, & contrarietatem inchoatur, atque in vltioribus gratiis efficacibus, quibus seriem tota illa continetur, & terminatur: vti vltiores illæ gratiæ, operum ex præcedentibus illa efficacibus auxiliis merito congruo obtineantur, ac remunerantur à Deo donentur: cum enim, ut nulla propria prædestinationis, ac prædestinatio sint, efficacia esse debeant: atque ob dependentiam, quam efficaciam illam ab extrinseco consensu nostro libero à nostris Doctoribus admittit ab ipso consensu habet, preteritur difficultas, siue mere gratuito, & liberaliter à Deo gratia efficaciam donetur (ut de prima gratia prædestinatio diximus) siue remuneratorie, & ex merito, licet congruis, operum ex anterioribus gratiis auxiliis præcedentium, ut dari potest, idem præsentem quæstionem patet, an ob efficaciam auxilij necessitatem, in quos auxilio, ut prædestinatione eligatur à Deo, atque donetur, atque efficaciam illius dependentiam à nobis, & consensu prædestinati explicatam, prædestinationem, quatenus ad singula, & omnia auxilia efficaciam extenditur à prædestinato, eiusque operibus aliquo modo pendeat: ac proinde hic fuit operibus siue prædestinationis, etsi non meritorie causa principium, aut conditio sit, dicique possit: quod noto contra Doctos scholasticos, qui dependentiam non meritoriam prædestinationis à prædestinato cum dependentia maiorem, de qua supra confundentes, de primo solus auxilij efficaci prædestinatio notant esse præcedentem questionem.

4. Vasquez vtrumque causalitatis genus, ac dependentiæ confundens d. 92. capite secundo citato negat nos prædestinationis nostræ, causam vel conditionem dici posse: quia, etsi vltiora auxilia efficaciam à primo prædestinatio operibus ex ipso ortis promereri possumus de congruo, ac proinde, & ipsa, ac prædestinatio, prout ad illa vltiora terminatur, nostræ potestati sit, at vero, quod auxilium primum prædestinationis donetur, nostræ non subiacet potestati: respectu autem operumque auxiliorum, quæ in nostra sunt potestate, & prædestinationis quatenus ad ipsa extenditur, causam nos propriam, potiusque, quam conditionem dici debere censet, ex illo Augustini lib. 1. retract. capite 22. *non quod in nostra potestate est non sumus causa*. Carcerum, ut nuper notabam cum hæc difficultas ex dependentiæ efficaciam auxilij necessitate, ut auxilium proprium prædestinationis sit, ab arbitrio, & consensu nostræ libertate omnino fuerit ac procedat: atque ex dependentiæ ortu in primi auxilij, atque in vltiorum efficaciam inueniatur, inutilis, atque extra rem præsentem quæstionem.

ea primi auxilij prædestinatiui à reliquis, & prædestinationis, quoad hæc extenditur, ab ea quatenus ad primum illud terminatur distinctio à nostro Vasquez assignata, atque ex confusione & coniunctione duplicis valde diuersæ dependentiæ auxiliorum propriæ prædestinatiui, & effectiui ab arbitrio, & consensu nostro meritiue vnus, ac non meritiue (de qua solum in præfenti) alterius omnino est profecta: quod autem ait eo modo, quo auxilium effectiui, & proprii prædestinatiui, & prædestinatiui, quatenus ad illud terminatur à nostro arbitrio, eiusque libero consensu dependit, atque in nostra fuerit potestate, eius causa propriæ & absolute iuxta sancti Augustini testimonium dici debeat, quibusdam ex nostræ Scholæ Doctores placet; aliis vero æquo amplius displicet: quia eiusmodi dependentiæ suæ effectiui auxiliorum prædestinatiui, suæ prædestinationis ipsius, quatenus extenditur ad ipsa vtrovis modo quisque loquatur, nec quidem iudice, referat nihil.

5. Rigitur ergo atque ad præsentem quæstionem seorsum Vasquez, Arrubal Valentia citatis locis, & communiter nostri Doctores, quos sequitur magnus meus Magister Didacus Daza d. citata §. 3, circa finem versu, *sed quævis inter Autores censent in potestate prædestinati esse non prædestinari*, ac proinde negationis huius veram causam, (vel si malis conditionem) arbitrio suo prædestinatum in actu primo, & in sensu diuiso à sui prædestinatione esse posse: cum enim effectiui auxilij, siue qua eius à Deo prouidit prædestinatio esse nequit, ex consensu quia gratia solius operatione, nisi arbitrij cooperatio adiungatur, atque identice comitetur, esse non potest, vt diximus, dependeat, atque gratiæ præuenienti cooperari, vel secus libero arbitrio prædestinati, atque in eius subinde potestate sit: ac insuper ad negationem rei, quæ à duobus principiis essentialiter pendet, alterius defectus negationis rei illius sufficiens & adæquata causa sit: sit, vt negatio, seu defectus libere cooperationis gratiæ præuenienti consensum, qui essentialiter est cooperatioe vtriusque pendet, sufficienter adæquate, & absolute: quare & effectiui gratiæ, quæ ab illo delimitur, remoueat, ac subinde prædestinatio, quæ gratiæ solummodo effectiui preparatio est: ergo negatio prædestinationis suæ, siue, vt non prædestinatur, in prædestinati potestate absolute est, vt idcirco Prosper ad 3. capitulum Gallorum dixerit: *ideo non prædestinati, quia tales futuri ex voluntaria præuentione præfati*. Non autem esse in nostra potestate prædestinati probant: quia, etsi effectiui gratiæ causa sumus, non tamen sumus causa, vt gratia illa à nobis donetur: quid autem ratio hæc pro extrema hæc parte negatiua absolute (cui dissentimus) sententiæ huius præfæcit, cum nostras statuamus conclusiones apparet.

6. Aureolus in 1. distinct. 40. & 41. articulis primis Eius de prædestinatione, centur. 3. numero 1. quos imitatur Molina loco citato, censent prædestinatum esse causam sine qua non prædestinationis ipsius, quoad totam potestatem, & effectus ipsius: quia consensus, & cooperatio nostra gratiæ præuenienti, prout libera, & à nobis, nec effectus gratiæ, nec diuina prædestinatio, quæ media solum gratia ipsum operatur, est: ac subinde, quod vtriusque causa, aut conditio sit, non est cur repugnet. Assumptum probatur: quia gratia præueniens liberum in operando adhuc partiale principium non est: quare consensus noster liber, quia liber, à nobis solum est, non à gratia: quod in doctrina nostri Sorij 1. de prædestinatione capite 20. numero 6. non parum roboris habet: ait quippe, consensum effectiui auxilij gratiæ solummodo vt præuenientis esse: præuenientem autem, & excitatio voluntatis ab auxilio gratiæ præcisè sumpta in genere causæ formalis tota tota est, per sui informationem, & formalem representationem obiecti: quare vltimus alterius aliquid in genere causæ efficientis auxilio illi præuenienti erga consensum nostrum liberum concedendum est, vt cooperans arbitrio nostro in libero consensu ipso (quod in genere causæ formalis, & vt præueniens præcisè habere nequit) iuxta Paures & Theologos sit ac dicatur. Cæterum, cum ea præueniens gratia boni, & motiuorum, quæ volun-

tati formaliter repræsentat, ipsamque opposita cogitatione detentam, atque in aduersum in actu primo distractam, ad consensum alliciat, & actiue intentionaliter sollicitet ac moueat, atque illum ab ea de facto sua hac sollicitatione obineat, vere consensus nostri vt à nostro libero arbitrio, causa etiam absolute est dicique debet: atque ea ratione ipsi arbitrio non præueniens formaliter solum gratia, sed in suo genere causæ actiue intentionalis gratia ad consensum, vt à nobis etiam, & liberum, cooperans indiuisum est: quare ex eo, quod gratiæ præuenientis effectus consensus liber non sit: male ab his Doctores probatur posse, & gratiam, & prædestinationem, vt ad ipsam terminatam, ac consensu illo libero, tanquam à causa, vel conditione pendere: tametsi aliunde eorum conclusio verum habere possit, vt inferius dicemus.

7. Dico primo cum omnibus nostris Doctores, in nostra, & arbitrij potestate esse non prædestinari: quare, & in prædestinati potestate in actu primo considerari non prædestinari, in sensu tamen diuiso à prædestinatione. Probatur satis id est à nobis Doctores numero 3, sed est contra conclusionem non contemnendam difficultas, etsi ab eis intacta: quia difficultas illa ab aliis Recentioribus, & à nobis fusè quæstione examinata, tunc temporis ex instituto non disputabatur: ex ibi ergo statutis: arguo sic. In cumulo auxiliorum Dei Omnipotentia clausorum aliquod, & aliqua necessario clauduntur, quibus prædestinatus consentiet: ergo, etsi huic, cuius præparatione prædestinatus possit in actu primo non consentire, cum omnibus dissentire nequeat, poterit Deus etiam huic auxilio dissentientem: ac proinde ex vi præparationis auxilij huius non prædestinatum, per alterius pro suo solum libito præparatione prædestinare, vel præparatione cumuli totius auxiliorum: in primis obiectio hæc dat negationem cuiusvis prædestinationis in particulari, & per quodvis auxilium particulare impedire nostræ physice potestatis esse, atque arbitrij nostri facultati subesse: quod satis esset ad conclusionem de facto tuendam: illud de præparatione totius cumuli auxiliorum simul fors implicat: quia infinita synecategorematicæ sunt, nec possunt à Deo tot produci simul quin restent plura. His autem missis, & solutione communi de necessitate consentiendi alicui vage, & impotentia renuendi omnibus coniunctim moralis solum, quæ physice potestati dissentienti non obstat, vt ea quæstione 1. referebamus, nec improbabamus: iuxta nostram solutionem ibidem datam dicto: Deum ita pro suo libito ex necessaria sua omnipotentia, & dominio cumuli auxiliorum, posse quemvis prædestinare, vt quouis, & omnibus auxiliis ab extrinseco solum consensu libero arbitrij creati effectiui, consensus huius libertatem non excludat: immo vero ad effectum ipsam constituendam: quare, & effectiui singulorum, & omnium auxiliorum à libero arbitrio dependentiam concernit, atque ex parte materiæ auxiliorum propriæ prædestinatiui, ad prædestinationem supponit. Quo ad varias formas obiectionum ex eo principio petendarum præsto adest occupatio, & præuentione solutio.

8. Dico secundo contra Doctores citatos numero 3, prædestinatio, nec solum negatio prædestinationis ex parte materiæ, & obiecti necessarij præparandi per prædestinationem in nostra potestate, & arbitrio libero prædestinati est. Hoc docuit Arrubal: & amplius addendum, & me iudice expresse continetur illa 2. Petri 1. *Scitote vt per bona opera certam vestram vocacionem electionem faciatis*. Quod eo solummodo intelligi potest, quatenus à libertate absolute nostri boni operis appositioneque absoluta ad quam nos Petrus hortatur, futuritio eiusdem operis conditionata qua gratia illa effectiui constituitur, & materiæ subinde apta, & necessaria prædestinationis obiectiue pendet, ac proinde scientia etiam media, quæ electioni, seu prædestinationi defert certitudinem, atque euentus absoluti infallibilitatem: id ipsum docuit Damascenus Dialogo contra Manich. scribens. *Bona agere, & boni effici contendimus, vt in eorum numero simus, quos Deus bonos fore præuouit, & ad vitam eternam præordinauit*: id est prædestinauit. Neque enim alium sensum, qui Massiliensium non sit, præter

9. Dico tertio: Tota prædestinatio ex parte, non quidem meriti, aut motui, sed materie necessariæ, & obiecti totius adæquate sumpti in prædestinati potestatem est, ratione efficacie, seu complementi auxilij quod à libero nostro consensu defumitur: consensio in con-
tamen Aureolo Exio, & Molina citatis num.6. non clausum in eius probatione quam ibidem reici. Sed ta-
men Arrubal supra citato in conclusione & probatione
consensio libentissime, cum videam à magno meo
Magistro Didaco Daza probari, quævis nostro Soario
& Herize videtur displicere. Et quidem, quoad com-
plementum, & constitutionem efficacie omnium auxi-
liorum prædestinatorum à primo ad vltimum probatum
est probatione eadem, quæ secundam conclusionem
probauimus: cum, quoad dependentiam auxiliorum
à nobis, quoad efficaciam, seu ratione efficacie eadem
ratio sit de primo auxilio prædestinato, ac de reliquis,
quæ intermediis, siue postremis, ut vidimus num.3. quare
tota difficultas est de gratia ipsa auxiliante entitatem
sumpta, nec solum, quoad constitutionem, & completum
efficacie ipsæ entitatis enim, nec solum, quæ efficax est
accepta, effectus prædestinationis est, & quæ de facto non
nisi prædestinatione tribuatur prædestinato: entitatem
autem sumpta ab huius libertate dependere non potest
et si quoad efficacia constitutionem, & complementum
dependeat: sed quoad entitatem, nec solum, quoad effi-
cacia absolute à libertate prædestinati dependere faci-
le probatur. Etenim non aliter entitas ipsa auxilij absol-
ute, & de facto datur prædestinato, nisi ex prædestinati-
one (neque enim datur primo ex providentia communis
erga eius salutem, & postea pro natura signo posterius
ex prædestinatione entitas auxilij; alioqui simul posset
causa totali & causaliute superflue, ut minimum, ponere
tunc, atque ex prædestinatione, nec secundum entitatem
quidem poneretur, ponere potest, ni efficax esset: ergo
eius, secundum entitatem entem suam, absolute existentia
& appositio, quæ sola est ab ipsius efficacia pendet. Atque
hæc pendet ab arbitrio libero prædestinati ad consen-
sum: ergo, & auxilij absolute appositio, & existentia, a
subinde prædestinato secundum totum effectum gratiæ
adæquate, & secundum eius omnem partem sumptum
pendet ab arbitrio prædestinati. Hac probatione difficul-
tas propostita, & quæ Soar. huic conclusioni insensum fe-
cit, displicet, & leuioris armaturæ impugnationes Heriz
contra Arrubalem figiscunt.

xix. Constat mater vltimus quia reposita iuncta et
efficiens subieco predestinationis, rei lapsa obsequio
non posset a Deo predestinari; et tamen quia solam de
materia preposita, et subiectum rei predestinationis
nec aliter ad electionem mediorem efficaciam, et postea
predestinationum inducens, causa fuit predestinationis
neque absolute est, nec dici absolute potest, ergo non
auxilium efficacia, etsi apta, et necessaria electioni et pre-
destinationi auxilia, et obiecta predestinationis preposi-
ta constituit, causa predestinationis, aut non predesti-
nationis absolute efficiendi potest. Ex quibus con-
stat per iure, reprobis, et predestinatis ad salutem
sue predestinatione vnius ac non alterius esse absolute
negentur; tamen materiam aptam predestinationis ad
salutem predestinationis alterius aptam, vel rem per
sua libertate apponant; quod Paulus non solum vult
quis est, qui te discernit in simili, et æquivalens, et ex-
plico figuli, et malle luti prepositæ, et solus. Huius
in adeo diuersis vñs efformate aptissime potestatem
illustratur. Ne ergo dicamus Dominici Theologi
benedicti ad rautem vñs freques illud feli ex
Thomiam ad rautem Iesuiticum scholam in casibus
disputationibus in clament, *quis est qui te discernit*, et
rum; aures deinceps obundant, sed faciem haurientem
stramque aurium damno consiliis præcaueant: nec
predestinationis discrezione predestinationem in non posita
nato te minime discernere periculum ex dictis tunc
metri executive gratia de se indifferenti ex parte
cunque prouidentia, conferatur, aliter concatenato, nec
vero dissentiendo te discernant: ac fieri materia, et ob-
iectum predestinationis, ac non predestinationis aptam ad
iectum ad eorum libertate pendeat, et apponant, quæ
nus futuritio conditionata consensum auxilii constituit, et
que efficaciam, aut inefficaciam auxilii constituit, et
pençe prouidentia maioris vniuersalitatis præcedit, et ob-
iectum, ac verificatiis ab eorum consensu, et vel
pendet.